

Notulen opleidingscommissie Master

12 januari 2023

Aanwezig: Joost Verbaan (voorzitter), Maarten Verbrugh, ██████████
 ██████████ Lotte Pieters ██████████
 ██████████ Tessa van
 Schendel, ██████████
 Philippe Van Puymbroeck (sec.)

Mededelingen

Joost Verbaan verwelkomt iedereen en opent het beraad.

JV stelt de agenda vast en heet de gasten welkom.

Het verslag van de vorige vergadering: 1) blz. 1/MV: er is vaak kritiek op het OZP, werd niet zo sterk aangezet. Graag anders geformuleerd. OC stemt hierbij in. 2) SL vraagt of naam van studenten in verslag komt. OC besluit om Student-lid (SL) en docent-lid (DL) te gebruiken. Verslag kan zo worden vastgesteld.

JV vraagt of er mededelingen zijn. Het antwoord bij de OC is negatief.

Presentatie 1: Master Recht & Technologie. ██████████ (ES) licht toe dat op vraag van het bestuur een master werd ontwikkeld waarin technologie centraal staat. ESL had op dit gebied landelijk en internationaal een leemte. De master wordt opgezet door ES en ██████████ (CS), die allebei al technologie in hun onderzoek incorporeren. De master wordt variant van de Master Rechtsgeleerdheid en biedt dus civiel effect. Een andere reden naast de waargenomen inhoudelijke leemte in de portfolio is dat ESL een groot aantal studenten verliest van B naar M. Gelet op de leemte is het mogelijk dat studenten nu ESL verlaten omdat wij geen Master Recht & Technologie aanbieden. Focus: breed juridische gebied (publiek en privaat) en legal technologie. De doelstelling is juristen opleiden die beter dan nu in staat zijn om met technologische stakeholders in gesprek te gaan. Ondertitel van de M is: AI, Legal Tech en Governance. Op vraag van bestuur wordt er bij ontwerp van het programma nagedacht over het project 'Slimmer academisch jaar'. Curriculum: opbouw klassiek, overeenstemmend met de andere masters bij ESL (bijv. OZP met als thema: 'platforms als knooppunt van juridische complexiteit'). Veel aandacht aan markt -en productregulering. Tijdens opleiding moeten studenten een portfolio samenstellen met een concrete 'product requirement'-ontwerp. Als ondersteuning zal design thinking/design proces worden geïntroduceerd. Afrondend blokken (4 en 5): cybersecurity, IP, legal technology. Vraag ES aan OC is feedback op deze opbouw. Deze master wordt dus niet afgesloten met een doctoraalscriptie, maar met een multidisciplinair portfolio. In deze portfolio is de juridische component wel sterk aanwezig, aangezien het een juridische master is. Concrete opbouw: bijgevoegde PPT. JV dankt ES. ██████████ (RZ) vraagt of de master ook toegankelijk is voor studenten Fiscaal Recht. ES bevestigt dit. RV vraagt verder of de master als tweede master kan worden genomen. ES zegt dat dit kan maar benadrukt dat het geen deeltijdse master is. MV licht toe dat het tegelijk volgen van twee masters lastig is omdat je enkel 1 OZP tegelijk kan doen. Ook is het onwenselijk omdat volledige beschikbaarheid vereist is en omdat de faculteit geen financiering krijgt wanneer een student een tweede master volgt. ES licht toe dat de master al werd meegenomen met de open dagen/studievoorzichting. SL merkt op dat een specifiek keuzevak heel interessant kan zijn voor studenten uit andere masters. ES antwoordt dat dit inderdaad interessant kan zijn maar voegt toe dat er ook al enkele keuzevakken zijn rond legal tech/recht & technologie. FvG licht toe dat er ook al een minor Legal Tech bestaat voor de B-studenten. RH vraagt: wat gaan we niet doen (ander master laten vallen, cf. capaciteit), hoe zal het slimmer academisch jaar eruitzien: verkorting, in Leiden is er een erg succesvolle master: hebben wij hier contact mee om te leren en samen te werken? SL vraagt of er contact is met kantoren in het kader van gastdocentschap of stages? Of zijn deze kantoren al met Leiden gelieerd? ES geeft aan dat het eenvoudig is om het werkveld te betrekken (o.a. Zuidas kantoren). In de minor hebben wij ervaring opgedaan met het betrekken van het werkveld in het kader van impact onderwijs (opdrachten vanuit het werkveld). Met Leiden werken we samen en bovendien trachten wij sterker samen te werken met TU Delft (o.a. Legal Design Lab). Als antwoord op de vraag m.b.t. de capaciteitsbeperking antwoordt ES dat er vanuit het bestuur extra middelen werden voorzien om extra

mankracht aan te trekken. MV zegt dat het ook een extra verdienmodel is wanneer het leidt tot een hogere aanwas voor ESL, waardoor er ook extra middelen vrijkomen. ES geeft aan dat het programma als uitgangspunt een slimmer academisch jaar zal hebben i.p.v. een korter academisch jaar. Toch het programma later zal starten en vroeger zal eindigen. SL zegt dat de master een uniek profiel moet hebben dat de master onderscheidt t.o.v. de andere landelijke opleidingen rond Recht & Technologie (Unique Selling Proposition). Verder: is een threshold m.b.t. het minimumaantal studenten? ES en MV geven aan dat er (nog) geen concreet aantal is vastgesteld. SL geeft aan dat het feit dat er met een portofolio gewerkt zal worden een voordeel is ten opzichte van een scriptie. Het is de toekomst. SL vraagt dat er specifiek wordt aangegeven wat afgestudeerden met het diploma kunnen doen. SL geeft aan dat het voelt als een aanvullende master op een reguliere juridische master (ook door het werken met een portofolio). SL vraagt of er verplichte keuzevakken zijn. ES geeft aan dat het vrije keuzevakken zijn. Link naar de website <https://www.eur.nl/master/recht-technologie>

Presentatie 2: 'Vaardighedenlijn'. SvB zegt dat in de B als een vaardighedenlijn is. In kader van HOKA wordt er nu ook gewerkt aan een vaardighedenlijn voor de master. Er werd met alle masters gesproken om een overzicht te verkrijgen van wat er nu al aan vaardighedenonderwijs wordt aangeboden: Analyse: vaardighedenonderwijs verschilt per master (veel met echte onderwijslijn ten opzichte van minder zonder onderwijslijn). Constructive alignment ontbreekt bij alle masters: leerdoelen laten aansluiten op onderwijsactiviteiten en toetsing. Doel is om een vaardighedenlijn te ontwikkelen waarbij er een level playing field wordt gecreëerd tussen de masters (minimumniveau waar elke master aan moet voldoen). Het wordt geen apart vak zoals de bachelor. Nu is ontwerpfase gestart. Er werd al een startpakket gemaakt: wat gebeurt er in de B (welke competenties in de JAV-vakken) om ervoor te zorgen dat er bij docenten en studenten awareness ontstaat. Er wordt nu gepilot met de master financieel recht. Ook wordt er gewerkt aan een toolbox (bijv. tool m.b.t. de vaardigheid 'samenwerken') waar de focus ligt op vaardigheden die niet of nauwelijks in de B aan bod komen (Bijv. feedback krijgen en feedback geven). Vraag aan OC: welke randkaders moet er gesteld worden. Bijv. samenwerken moet minstens twee keer aan bod komen in elke master, elke master moet aan deze competenties zeker aandacht besteden). SL: wat is hoofddoel? Basis aanbieden of verschil tussen masters rechtekken? SvB antwoordt dat beide doelstellingen aanleiding waren. Ook willen wij de vaardighedenlijn in M op de kaart zetten zodat er een doorlopende leerlijn van B naar M. SL voegt eraan toe: stroomlijnen van masters wel mogelijk omdat elke master andere einddoelen heeft? SvB: klopt, maar uiteindelijk lijken de eindkwalificaties per master op het vlak van vaardigheden sterk op het elkaar. Ook zijn we bezig om de eindkwalificaties up te daten, dus stroomlijning is mogelijk waar wenselijk. MV licht toe dat de eindkwalificaties van alle masters vanuit de Dublindescriptoren werden opgesteld (gevolg: grote overeenstemmingen per master). Bovendien zijn zij erg abstract, dus eigen invulling is mogelijk. MV licht toe dat er inderdaad per master andere accenten nodig zijn (bijv. multidisciplinaire masters hebben andere competenties nodig). SL: waarom startpakket pilot met Financieel Recht? Voor studenten van andere universiteiten is het ook erg nuttig. SvB geeft aan dat er geen specifieke reden voor is en vanaf volgend AJ wordt het voor alle masters beschikbaar gemaakt. RH: werd er afgestemd met beroepenveld en alumni? SvB geeft aan dat dit gebeurd is (o.a. met beroepenveldcommissie: suggestie om iets rond resilience te doen). SL geeft aan dat het specifiek aangegeven dat er x-keer aandacht moet zijn voor een competentie kan leiden tot een obligate opdracht die niet nodig is. Beter focus bij randvoorwaarden op kwaliteit ipv kwantiteit. SL geeft aan dat het in de praktijk minder goed gaat dan in de theorie (bijv. bij Ondernemingsrecht, te positieve feedback geven). Het wordt dus obligaats vinkjes verdienen i.p.v. echt iets leren. SvB: beter nadenken hoe wij dit kunnen vormgeven. Ander voorbeeld: samenwerken waarbij een teamlid freerider-gedrag vertoont. Een mogelijke oplossing is om anoniem feedback te geven bij peer review (bijv. via feedback fuits). Verder is de vraag of (alle) competenties getoetst moeten worden of dat het volstaat om het aan te bieden? SL voegt toe: we zijn wetenschappelijke opleiding, moeten vaardigheden dat getoetst worden? MV licht toe dat het onderdeel is van een cijfer (product + vaardigheid). SvB: vrijheid aan masters geven hoe zij concreet beoordelen?

SvB. Oproep: Elke master schrijft een zelfevaluatie rapport schrijven in het kader van de heraccreditatie. Een verplicht onderdeel is het studentenhoofdstuk. Vorm is vrij (essay, filmpje, interviews, ...). Wie wil hieraan meewerken? Werklast is ongeveer een dagdeel. Deadline is mei/juni.

(FvG) geeft toelichting op het HOKA-project 'Impact'. Impact is onderdeel van de EUR-2024 strategie. Er wordt gewerkt met wicked problems, vaak met externe stakeholders. ESL is al erg impact gedreven (voorbeeld: law clinic). Impactonderwijs kost heel veel tijd. Docenten die hiermee aan de slag willen, zullen vanuit ESL worden gefaciliteerd. In de komende periode zal er een toolbox worden gemaakt voor docenten, worden er faciliteiten voor docenten uitgewerkt. Vraag aan OC: wat voor vragen of adviezen hebben jullie m.b.t dit HOKA-project? JV zegt dat hij vindt dat het budget erg ruim is. FvG geeft aan dat het lastig is te schatten hoeveel tijd docenten nodig hebben om impactonderwijs te ontwikkelen en te geven. DL geeft aan dat het vak privaatrecht in praktijk veel tijd kost om voor te bereiden. Ook ben je als docent afhankelijk van de stakeholders uit de praktijk (hebben ook weinig tijd). Hoe ga je hiermee het beste om? FvG geeft aan dat verwachtingsmanagement cruciaal is (concreet hoeveel inzet wordt er wanneer verwacht)? MV vraagt of studenten impactonderwijs interessant vinden? Door tijdsgebrek wordt deze vraag op een ander moment beantwoord door OC

SL: OER-voorstelwijziging. RH stelt voor het op de volgende vergadering uitgebreid te beantwoorden? MV licht kort toe wat de achterliggende gedachte is om een voldoende niet te kunnen herkansen. Enerzijds leidt het tot meer werkdruk bij docenten en anderzijds is het behalen van een lager cijfer de realiteit en geeft een realistisch beeld van de student. Herkansen geeft bovendien een vertekend beeld naar de beroepspraktijk.

JV sluit de vergadering

Discussiepunten

Actiepunten

Wat?	Wie?